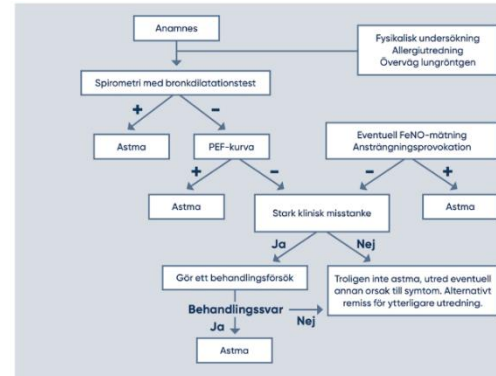

Bilaga Astma Riktlinjer och Behandling i Sverige.

Trots riktlinjer och tydligt samband mellan skriftlig behandlingsplan och god astmakontroll är det i dagsläget få patienter som utrustas med en individanpassad behandlingsplan. Enligt Luftvägsregistrets [LVR] rapport (2021) hade enbart 8% inom primärvården respektive 38% inom specialistvården fått en skriftlig behandlingsplan (LVR, 2021).

Utredning vid astma

Vid misstanke om astma ska patienten utföra en spirometri med bronkdilatationstest. Vid ett negativt test ska patienten gå vidare med en PEF-utredning under minst två veckor. Ofta fortsätter diagnosen att vara oklar och då ska ett behandlingsförsök göras. Därefter en ny spirometri. Är det fortfarande oklart så kan man erbjuda patienten under nästkommande år att göra en spirometri eller FEV1 mätning vid nya symptom innan man kan avskryva diagnosen.

Tabell 4. Uppföljning och återbesök vid astma hos barn och ungdomar

Tillstånd	Frekvens	Besökets innehåll
Astma med exacerbation	Inom 6 veckor	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om passiv rökning, exacerbationer, fysisk aktivitet, samt frånvaro från förskola och skola Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn > 2 år)
Okontrollerad astma med underhållsbehandling	Minst 2 gånger per år	<ul style="list-style-type: none"> Anamnes om passiv rökning, exacerbationer, fysisk aktivitet, samt frånvaro från förskola och skola Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn > 2 år)
Kontrollerad astma med underhållsbehandling	1-2 gånger per år	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn > 2 år)
Kontrollerad astma utan underhållsbehandling	Vid behov	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn > 2 år)

Tabell 4. Uppföljning och återbesök vid astma hos vuxna

Tillstånd	Frekvens	Besökets innehåll
Astma med exacerbation	Inom 6 veckor	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri
Okontrollerad astma med underhållsbehandling	Minst 2 gånger per år	<ul style="list-style-type: none"> Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri
	1 gång per år	<ul style="list-style-type: none"> Spirometri
Kontrollerad astma med underhållsbehandling	1 gång per år	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri
	Minst vart tredje år	<ul style="list-style-type: none"> Spirometri
Kontrollerad astma utan underhållsbehandling	Vid behov	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri
	Minst vart tredje år	<ul style="list-style-type: none"> Spirometri

Astma- svenska riktlinjer för uppföljning

Patienter med astma ska enligt Socialstyrelsens riktlinjer följas upp årligen för att utvärdera sjukdomsutveckling samt behandlingsssvar. Uppföljningen ska innehålla ett strukturerat innehåll med bland annat bedömning av symptom, inhalationsteknik och lungfunktionskapacitet vilket utförs med hjälp av spirometriundersökning. Socialstyrelsens riktlinjer om uppföljning kan ske genom fysiska träffar, telemedicin (via telefon), webben eller mobiltelefonapplikationer (Läkemedelsverket [LMV], 2023; Socialstyrelsen, 2020).

Tabell 4. Uppföljning och återbesök vid astma hos barn och ungdomar

Tillstånd	Frekvens	Besökets innehåll
Astma med exacerbation	Inom 6 veckor	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om passiv rökning, exacerbationer, fysisk aktivitet samt frånvaro från förskola och skola Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn ≥ 6 år)
Okontrollerad astma med underhållsbehandling	Minst 2 gånger per år	<ul style="list-style-type: none"> Anamnes om passiv rökning, exacerbationer, fysisk aktivitet samt frånvaro från förskola och skola Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn ≥ 6 år)
Kontrollerad astma med underhållsbehandling	1-2 gånger per år	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn ≥ 6 år)
Kontrollerad astma utan underhållsbehandling	Vid behov	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik och mätning av längd och vikt Spirometri (barn ≥ 6 år)

Tabell 5. Uppföljning och återbesök vid astma hos vuxna

Tillstånd	Frekvens	Besökets innehåll
Astma med exacerbation	Inom 6 veckor	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik samt mätning av längd och vikt Spirometri
Okontrollerad astma med underhållsbehandling	Minst 2 gånger per år	<ul style="list-style-type: none"> Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik samt mätning av längd och vikt Spirometri
	1 gång per år	<ul style="list-style-type: none"> Spirometri
Kontrollerad astma med underhållsbehandling	1 gång per år	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik samt mätning av längd och vikt Spirometri
	Minst vart tredje år	<ul style="list-style-type: none"> Spirometri
Kontrollerad astma utan underhållsbehandling	Vid behov	<ul style="list-style-type: none"> Bedömning av symptom med validerat frågeformulär (t.ex. ACT) Anamnes om rökstatus, exacerbationer och fysisk aktivitet Uppföljning av skriftlig behandlingsplan Undersökning av inhalationsteknik samt mätning av längd och vikt Spirometri
	Minst vart tredje år	<ul style="list-style-type: none"> Spirometri

Hälso- och sjukvården ska enligt nationella riktlinjer erbjuda patienter med astma som har en underhållsbehandling uppföljning minst ett tillfälle per år. Kravet på antal uppföljningsbesök ökar om patienten är ett barn eller har en okontrollerad astma.